

GÜNÜN ADAMI (1953)

HALDUN TANER (1915 – 1986)

Genel Bakış

Taner'in kaleme almış olduğu ilk tiyatro eseri olan *Günün Adamı*; 1949 yılında yazılmıştır. 1953 yılına gelindiğinde Şehir Tiyatroları tarafından repertuara alınmışken İstanbul Valiliği'ne ve Belediye Başkanlığı'na atanmış olan Fahrettin Kerim Gökay tarafından oyunun sahneye konulması sakıncalı bulunmuştur. Zira eserde bilim insanlığından siyasetçiliğe adım atmış olan bir karakterin siyasi alanda yaşadığı zorluklar ve entrikalar üzerinde durulmaktadır. Fahrettin Kerim Gökay da İstanbul Üniversitesi Psikiyatri Bölümünde profesör olarak görev yaparken siyasete atılmıştır. Bu olay üzerine Taner eserini kitap olarak yayımlamaya karar vermiş ve *Necdet Sander Yayınları* 1953 yılında oyunu kitap halinde yayımlamıştır. Oyun ilk defa 1961 yılında Ulvi Uraz Tiyatrosu tarafından sahneye konmuştur. Oyunun sahnelenmesinin sakıncalı bulunmasının ardından edebiyat çevrelerinden olumlu ya da olumsuz yönde birçok eleştiri yapılmıştır. Eserin önsözünde Taner şu ifadelerle yer vermiştir: "(...) Günün Adamı üç koca yıl çekmecemde uyudu durdu. Sonra dostlar aklımı çeldiler. Piyes Şehir Tiyatrosuna sunuldu. Kabul edildi. Roller dağıtıldı. Tam oynanacakken, temsili zararlı görülerek repertuardan indiriliverdi. Yazarı da böylece, herkesin gözünde töhmetli duruma düşürülmek istendi. Şimdi mesele Şehir Tiyatrosunu aşırp İstanbul Valisine, İstanbul Valisini de aşırp Sayın Devlet Reisine, oradan da Başvekalete intikal etmiş bulunuyor" (Taner, 1990, s. 7). Bütün engel olma çabalarına rağmen Taner, eserini kitap halinde yayımlatarak aydın görevini yerine getirmiştir. *Günün Adamı* adlı oyun dört perdeden oluşmaktadır.

Özet

Dostlarıyla sohbet ettiği sırada iktidarın vergi kanununda yapmak istediği değişikliği insan haklarına ve anayasaya aykırı bulduğunu söylemiş olan Profesör; gazetelere haber olur. Kısa sürede bir halk kahramanı haline gelir ve muhalefette olan Sarı Parti onu gelecek seçimlerde aday listesine katmak ister. Bilim insanlığından vazgeçmek istemeyen Profesör ailesi tarafından partinin yapmış olduğu teklifi kabul etmeye zorlanır. Akademik hayatında beklediği saygıyı da görememiş olan Profesör'ü, iktidarın sağlayacağı güç cezbeder. Fakat devlet yönetmenin büyük bir sorumluluk getireceğini ve siyasetin entrikalarla dolu olduğunu bildiği için kararsızdır. Onu Sarı Parti'nin yaptığı tekliften vazgeçirmeye çalışan tek kişi Doçent olur. Eski hocasının ona öğrettiği değerleri hatırlatır ve siyasi arenada yozlaşacağını söyler. Profesör Sarı Parti'nin yaptığı teklifi kabul eder ve seçimlerin kazanılmasının ardından Sanayi Nazırı olarak görevlendirilir. Profesörün Karısı pahalı kıyafetler giymeye ve sürekli olarak eğlence ortamlarına gitmeye başlar. Oğul Profesör'ün gücünü kullanarak araba satın alır ve bu arabayla Katibe'yi tavlamaaya çalışır. Fakat Katibe Oğul'a yüz vermez. Oğul Katibe'yi takip ettiği bir gün istemeden bir kişiyi ezer ve oradan kaçır. Özel Kalem Müdürü olarak görevlendirilmiş olan Kayınbirader, Kayınpeder'le birlikte yasadışı ihaleler yapmaya başlamış ve kurdukları şirkete en iyi arazileri sattırmışlardır. Bir tetkik seyahati sırasında Profesör Katibe'yle birlikte olur ve kadın karakter hamile kalır. Siyasi hayat istemeden de olsa Profesör'ü yozlaştırmış ve birçok yasadışı faaliyete dolaylı yoldan bulaşmasına sebep olmuştur. Yaşanan iktisadi sıkıntılar nedeniyle Sarı Parti bir günah keçisi aramaya başlar. Bundan dolayı Profesör'ün istifa etmesi istenir. Görevini namusuyla ve liyakatle yapmaya çalışan tek kişi olan Profesör, partinin almış olduğu karara karşı direnir. Genel Sekreter Profesör'ü tehdit eder ve düşünüp karar vermesi için ona süre verir. Ardından Profesör'ün siyasi kariyerinin tamamen bir kabustan ibaret olduğu anlaşılır. Profesör Sarı Parti tarafından yapılan teklifi reddeder ve ailesinin teklifi kabul etmesi yönündeki ısrarlarını geri çevirir. Profesör'ün aldığı karardan memnun olan tek kişi Doçent'tir. Fakat Doçent Turuncu Parti için çalışmaktadır ve Profesör'ü aday olmaktan vazgeçirmek için görevlendirilmiştir.

Kişiler

Profesör Anlatının başkahramanı bir üniversitede iktisat profesörüdür. İktidarı eleştiren bir konuşma yapmış olması üzerine Sarı Parti onu kendi safına çekmeye çalışır. Bu sayede Sarı Parti gelecek seçimlerde iktidar olabileceğini düşünmektedir. Profesör bilime ve manevi değerlere fazlasıyla bağlıdır. Fakat akademik kariyeri boyunca umduğu saygıyı ve hürmeti görememiş olduğu için siyasete atılmayı düşünür.

Doçent Anlatının son bölümüne kadar olumlu bir karakter profili çizen Doçent, Profesör'ün sınıf arkadaşıdır ve aynı öğretmenden ders almışlardır. Profesör'ü siyasete atılmaktan vazgeçirmeye çalışır. Zira bir dost olarak onun zarar görmesini ve yozlaşmasını istememektedir. Fakat anlatının sonunda kendisinin de siyasetin içinde olduğu anlaşılır ve Turuncu Parti'nin çıkarları doğrultusunda hareket ettiği görülür.

Genel Sekreter Profesör'ü Sarı Parti'ye katılması hususunda ikna etmeye çalışır. Oldukça buyurgan, umursamaz, bencil, düzenbaz, acımasız ve fırlıdak bir tiptedir. Genel Sekreter için partinin çıkarları her şeyden önemlidir. Anlatıda çıkarıcı bir siyaset insanı tiplemesi olarak görev almaktadır.

Kadın (Profesörün Karısı) Eşinin üniversitede akademisyen olmaktan vazgeçmesini ve Sarı Parti'nin teklifini kabul ederek hariciye nazırı olmasını ister. Bu sayede şatafatlı eğlence ortamlarına katılmayı, yabancı elçilerle tanışmayı ve pahalı kıyafetler giymeyi ummaktadır.

Kayınbirader (Özel Kalem Müdürü) Profesör'ün sanayi nazırı olmasının ardından Kayınpeder'le birlikte bir şirket kurarlar ve devlet arazilerini yasadışı yollara başvurarak satın alırlar. İhaleye fesat karıştırırlar ve Profesör'ün makamından faydalanarak kendi çıkarlarının peşinden koşarlar.

Kayınpeder Kişilik özellikleri bakımından Kayınbirader'le aynı nitelikleri taşımaktadır.

Oğul (Profesörün Oğlu) Babasının yetkilerinden ve gücünden faydalanarak okulundaki öğretmenlerine gözdağı vermek ister. Babasının adını kullanarak bankadan kredi alır ve aldığı krediyle bir araba satın alır. Babasının işlerine yardım eden Katibe'yi etkilemeye çalışır. Arabasıyla bir kişiyi ezdikten sonra kendisini kurtaran Genel Sekreter için babasının aleyhine casusluk yapar.

Katibe Profesör'ün yardımcısıdır. Oğul Katibe'yi her ne kadar etkilemeye çalışsa da Katibe Oğul'a yüz vermez. Katibe Profesör'den hamile kalır. Katibe Profesör'ü gerçekten sevdiğini söyler ve onun için bazı fedakarlıklar bile yapar.

Anlatıda rol oynayan diğer kişilerin isimleri şunlardır: Hizmetçi (Uşak), Bir Adam, 1. Gazeteci, 2. Gazeteci, Foto Muhabiri, 1. İl İdare Kurulu Üyesi, 2. İl İdare Kurulu Üyesi, 1. Umum Müdür, 2. Umum Müdür.

Öykü

Sarı Parti'nin Profesör'ü Kendi Safına Çekmeye Çalışması Oyunun giriş bölümünde olayların dünyanın herhangi bir yerinde geçtiği ifade edilir. Profesör'ün odasındaki bir duvarda vefat etmiş olan öğretmenin gülümseyen bir portresi asılıdır. Profesör, muhalefet partisinin Ankara'daki genel merkezine gitmiştir. Profesör'ün Karısı telefonda bir gazeteciyle konuşmaktadır ve onun sorularını yanıtladıktan sonra Kayınpeder'le konuşmaya başlar. İkili meraklı bir bekleyiş içindedir. Profesör'ün muhalefet partisi tarafından yapılan teklifi kabul edip etmeyeceği merak edilir. Bu sırada evin arka kapısından içeriye gizlice girmiş olan bir gazeteciyle karşılaşılır. Gazeteci ikiliye Profesör'ün gazetede yayımlanmış olan karikatürünü gösterir. Profesör'ün, iktidarın meclisten geçirmeye çalıştığı vergi yasalarının insan haklarına ve hukuka aykırı olduğunu söylediği tesadüfen gazeteciler tarafından duyulmuş ve bu sözler gazetede haber yapılmıştır. Muhalefet partisi Profesör'ü kendi safına çekmeye çalışmaktadır. Böylece gelecek seçimlerde iktidara gelebileceklerini ummaktadırlar. Kadın Profesör'ün hariciye nazırı olmasını istemektedir. Kayınpeder de onun sanayi ya da ticaret nazırının daha iyi olacağını düşünmektedir.

Çıkarıcılar ile İdealistin Tartışması Bir süre sonra Doçent eve giriş yapar ve gelişmeleri ikiliden öğrenmeye çalışır. Doçent Profesör'ün siyasete girmesini ve onun bilimden vazgeçmesini istememektedir. Zira Doçent Profesör'ün siyaset alanında kirleneceğini ve onun kullanılacağını

düşünmektedir. Fakat Kadın ve Kayınpeder Doçent'in söylediklerine kulak asmazlar ve Profesör'ün elde edeceği makamdan çıkar sağlamayı hayal etmektedirler.

Profesör'ün Kararsızlığı Bir süre sonra Profesör halkın omuzları üzerinde eve getirilir. Muhalefet partisinin teklifine henüz olumlu ya da olumsuz bir yanıt vermemiştir. Profesörlük kariyeri boyunca maruz kaldığı haksızlıklardan ve küçümsemiş olmaktan yakındır. Nazırlık makamı aracılığıyla herkesin saygısını kazanacağını ve itibar sahibi olacağını düşünür.

Bilim ve Siyaset Çatışması Evin hizmetçisi İl İdare Kurulu'ndan üç üyenin geldiğini ve Profesör'le görüşmek istediklerini söyler. Profesör üyeleri odasına kabul eder ve onlarla görüşür. Üç üye Profesör'e; üç saat içinde seçim listelerinin merkeze iletilmeleri gerektiğini ve nihai kararını bir an önce vermesi gerektiğini söylerler. Profesör'ü aday olmaya ikna etmeye çalışırlar ve hepsi ezberden konuşuyor gibi görünmektedirler. Onların evden ayrılmalarının ardından Genel Sekreter eve gelir. Genel Sekreter Profesör'e henüz kesin kararını vermemiş olduğu için kızar ve bu konu üzerinde fazla düşündüğü için onu küçümser. Gelecek seçimlerde iktidar olunması halinde kendisine istediği nazırlığın verileceğini ve siyasetin bilimden daha önemli olduğunu söyler. Doçent Genel Sekreter'in söylemlerine alaycı karşılıklar verir. Genel Sekreter'e göre parti devlet kadar önemlidir. Genel Sekreter partisinin çıkarlarını korumak için her şeyi yapmaya hazırdır. Doçent haricindeki her karakter Profesör'e üyelik teklifini kabul etmesi konusunda baskı yapar. Profesör odadakilere kısa bir süreliğine yalnız kalmak istediğini ve bir saat içinde nihai kararını vereceğini söyler.

Profesör'ün Sarı Parti'nin Teklifini Kabul Etmesi Bir geçiş sahnesinin ardından Profesör'ün Sarı Parti'nin teklifini kabul ettiği görülür. Aile büyük bir sevinç içindedir. Parti Genel Başkanı Profesör'le telefonda görüşür ve ailesini yemeğe davet eder. Babasının makamından çıkar sağlamak isteyen Oğul öğretmenlerini korkutmak ister. Gazetecilere çekilen fotoğrafların ertesi gün gazetelerde yayımlanmalarını söyler. Kayınpeder Profesör'ün özel kalem müdürü olmak ister. Duvarda asılı duran öğretmenin resmi, hengame sırasında yere düşüp kırılır. Bu durum Profesör'ün eski değerlerini terk ettiğini simgeler. Yapılan seçim sonucunda Sarı Parti iktidara gelir. Haberi sunan sunucunun yerini, henüz haber sunulmaya devam ederken, iktidarın desteklediği sunucu alır. Sarı Parti'nin propagandası yapılır.

Nazırlık, Oğul'un Katibe'yi Etkilemeye Çalışması İkinci perde, birinci perdedekine benzer bir sahneyle başlar. Fakat kitapların yerini dosyalar ve duvardaki öğretmenin resminin yerini Parti Genel Başkanı almıştır. Kayınpeder sanayi nazırının özel kalem müdürü olmuştur. Babasına "moruk" takma adıyla hitap etmeye başlamış olan Oğul bankadan çektiği krediyle kendisine son model bir araba almış ve babasının yardımcısı olan Katibe'yi etkilemeye çalışmaktadır. Fakat Katibe Oğul'a asla yüz vermez. Katibe Oğul'a kendi yaşlılarıyla gezip tozmasını salık verir. Özel Kalem Müdürü planlama dairesi raporlarını arayan Katibe'ye; Genel Sekreter'in aradığını ve tetkik seyahatinin belirlenen tarihten öne çekilmesi gerektiğini söylediğini iletir.

Profesör'ün Partiye Ters Düşmesi Profesör'ün sahneye girmesiyle birlikte gazeteciler onu soru yağmuruna tutarlar. Henüz altıncı ayını doldurmuş olan parti, eski hükümetin yaptığı gibi yasal ve insani olmayan bir vergi tasarısını meclisten geçirmeye çalışmaktadır. Milletvekili maaşlarına da zam yapılması teklifi oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Profesör gazetecilere bu konularla ilgileneneceğini ve yasa tasarısına karşı direneceğini söyler. Kayınpeder'in aleyhinde yazılmış bir makaleyi gören Profesör, makaleyi Katibe'ye tezip ettirir. Katibe Profesör'e sışaşmaktadır ve ona şakalar yapmaktadır. Geçmişteki nazırların neler yapıp neler teklif ettiklerinden bahseder. Önceki nazırlar Katibe'nin kadınlığından faydalanmaya çalışmışlardır.

Siyasetin Ahlaki Olmayan İşleyişi Bir süre sonra Genel Sekreter odaya girer. Genel Sekreter Profesör'e güney vilayetlerinde artış gösteren rahatsızlıktan dolayı tetkik seyahatini öne çekmeleri gerektiklerini ve partinin en güvenilir ismi olarak onun gönderileceğini söyler. Bir sonraki hafta sanayi kongresine katılacağını öğrenen Profesör bu değişiklikten dolayı memnun olur. Profesör Genel Sekreter'e Kayınpeder hakkında yazılan makaleden bahseder. Genel Sekreter Profesör'e sorun çıkaran aç hayvanların önüne zaman zaman kemik atılması gerektiğini söyler. Genel Sekreter Profesör'e; Kayınpeder'in kardeşine idare üyeliği vermesini önerir. Profesör, liyakati olmayan bir kişiye böylesine önemli bir görevi veremeyeceğini söyler.

Profesör'ün Gördüğü Saygıdan Memnun Olması Ardından Kadın odaya giriş yapar. Son moda kıyafetler giyinmiştir ve düzenlenen bir kokteyle gitmek üzeredir. Profesör Kadın'a toplantılarda kendisine zorla alkol içirildiğini, bundan hoşnut olmadığını ve tetkik seyahatine çıkacağını söyler.

Kadın Profesör'e bir bavul hazırlayacağını söyledikten sonra odadan çıkar. Daha sonra Doçent Profesör'ün odasına girer. Doçent Profesör'ü oldukça değişmiş ve gençleşmiş görür. Profesör Doçent'e emrindeki insanları, imtiyazlarını ve profesörlük zamanlarında yaşadığı zorlukları anlatır. Profesör Doçent'e müsteşarlık teklif eder. Doçent Profesör'e böyle bir görevi asla kabul etmeyeceğini söyler.

Kayınbirader ve Kayınpeder'in Yasadışı İşleri, Oğul'un Bir Adamı Arabayla Çiğnemiş Olması

Onların odadan ayrılmalarının ardından Özel Kalem Müdürü içeriye girer ve çekmecedeki kadastro haritasını çıkarıp Kayınpeder'i arar. Profesör'ün makamını ve yetkilerini kendi çıkarları için kullanan ikili, ihalelere fesat karıştırıp kelepir fiyattan araziler satın almaktadırlar. Kurdukları bir şirketle ticaret hayatına da atılmışlardır. Bir süre sonra Oğul telaş içinde odaya girer. Oğul Kayınbirader'e Katibe'yi takip ederken arabayla bir adamı çiğneyip kaçtığını söyler. Odaya giren Genel Sekreter de bu durumu öğrenir ve Oğul'a sakin olup kendini toparlamasını söyler. Oğul, arabayla çiğnediği adamın ölmüş olmasından korkar ve gözyaşlarına boğulur.

Katibe'yle Profesör'ün Birlikte Olması Arabayla yapılan tetkik seyahati sırasında bir kaza yapılmıştır ve Profesör'le Katibe rüstik bir dağ otelinde konaklamak zorunda kalmışlardır. Gece vakitlerinde bazı notlar tutan Profesör'ün odasına Katibe girer. Profesör eşi tarafından merak edileceğini düşünerek evi arar fakat ona ulaşamaz. Katibe başı ağaran Profesör'e viski içerir ve ona kur yapmaya başlar. 10 Haziranda doğmuş olan boğa burçları için en uygun eşin oğlak burcu olduğunu söyler. Katibe 23 Aralıkta doğmuştur. Katibe Profesör'e dağlık bir yerde çiftliğinin olmasını ve orada çeşitli hayvanlar yetiştirmeyi hayal ettiğini söyler. Profesör'ün tavşanları sevdiğini bildiği için özellikle onlardan bahseder. Katibe bir adama aşık olduğunu, onu çok sevdiğini fakat aynı zamanda ona acı çektirmek istediğini söyler. Zira sevdiği adam evlidir. Katibe'nin isteği üzerine Profesör, ilk ve tek çocukluk aşkını nasıl tanıdığını anlatır. Ardından birbirlerine yakınlaşmış olan ikili, alkolün de etkisiyle sevişmeye başlarlar.

Çıkarıcıların Profesör'ün Yetkilerini Sömürmeleri Dördüncü perdenin dekoruyla ikinci perdenin dekoru aynı özelliklere sahiptir. Genel Sekreter'in çabalarıyla Oğul'un başından geçmiş olan talihsiz olay örtbas edilmiştir. Profesör'ün olup bitenlerden haberi yoktur. Kendisini suçlayan Oğul içki içmeye başlamıştır. Kadın'sa balolardan davetlere, davetlerden kokteyllere gitmektedir. Profesör'ün imtiyazlarından ve gücünden ondan habersiz bir şekilde faydalanan Özel Kalem Müdürü ve Kayınpeder ticarete atılmışlardır. Devlet arazilerini ucuza satıp şirket kurmuşlardır. Çok kısa sürede ikili büyük meblağlarda kazanç elde etmişlerdir.

Yolsuzlukların Ortaya Çıkması ve Katibe'nin Hamile Kalması Kısa bir süre sonra binaya feryat fiğan bağırarak Adam gelir. Makamına gelen Profesör Adam'ı odasına kabul eder. Adam Profesör'e dokuz yüz kelimelik bir mektup yazdığını söyler. Fakat Profesör Adam'a kendisine böyle bir mektup ulaşmadığını söyler. Adam başından geçen bütün olayları Profesör'e anlatmaya başlar. Bir otelin hamamında yıkandığı sırada Adam, suların kesilmesiyle sabunlu bir halde kalakalmıştır. Görevlinin getirdiği bir kova suyla yıkanmış fakat elektriklerin kesildiği sırada odasının anahtarı ve bornozu çalınmıştır. Otelin içinde çıplak bir halde odasına gitmeye çalışan Adam, kimseye görünmemek için kapısı açık olan bir odaya girmiştir. Odadaki kadın çıplak adamı görünce bağırarak başlar ve Adam yakalanıp tutuklanır. Olayın ardından Adam işinden atılmıştır. Adam, Özel Kalem Müdürü ve Kayınpeder'le aynı ihaleye girmiş ve HİTAŞ A.Ş. rakibini saf dışı bırakmak için adamı bu şekilde rezil etmiştir. HİTAŞ A.Ş. birçok ihale işine girmiş ve kar getiren işler yapmaya başlamıştır. Durumdan habersiz olan Profesör, Özel Kalem Müdürü'nü ve Kayınpeder'i dava edeceğini söyleyip Adam'ı gönderir. Daha sonra Katibe odaya girer. Bir süredir hasta olan Katibe'nin üç buçuk aylık hamile olduğu ortaya çıkmıştır. Profesör almış olduğu haber karşısında ne yapacağını şaşırır. Bebeği aldırma ya da Katibe'yi yurtdışına göndermeyi düşünür. Katibe Profesör'e her şeyin yoluna gireceğini ve sakin olması gerektiğini söyler.

Profesör'ün Parti İçindeki Entrikalara Karşı Direnmesi Daha sonra Genel Sekreter odaya girer. Genel Sekreter Profesör'e iktidarın uyguladığı yanlış vergi politikaları yüzünde bir günah keçisi bulmaları gerektiğini ve Parti Genel Başkanı'nın Profesör'den istifa etmesini istediğini iletir. Profesör Genel Sekreter'e; partiyi aylardır uyardığını, alınan yanlış kararlardan sorumlu olmadığını ve istifa etmeyeceğini söyler. Profesör'ün bu direnişi üzerine Genel Sekreter onu tehdit etmeye başlar. Oğul'un dört ay önce trafik kazası geçirdiğini ve olayın kendisi tarafından örtbas edildiğini söyler. Genel Sekreter Oğul'u kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya başlamış ve Profesör'ün Katibe'yle olan ilişkisi de öğrenilmiştir. Oğul Katibe'nin evinden aldığı günlüğü Genel Sekreter'e teslim etmiş ve Genel Sekreter Oğul'u caz eğitimi alması için Brezilya'ya göndermiştir. Fakat siyasi entrikalara yabancı

olmayan Katibe, günlük adındaki defterini bakkal defteri olarak kullanmıştır. Katibe Profesör'ü korumak için gerçek günlüğü yakar. Profesör Genel Sekreter'e Turuncu Parti'ye geçeceğini ve böylece meclisteki çoğunluğu 281'e 280 temsilciyle onların elde edeceğini söyler. Bunun üzerine Genel Sekreter Profesör'ü ölümle tehdit eder. Bir süre sonra bazı vekillerin ölüm haberi gelir. Genel Sekreter Profesör'e istifa etmesi konusunda ısrar eder. Gelecek dönemlerde onu yurtdışına elçi olarak gönderebileceklerini ve akşam saat yediye kadar bunu düşünüp karar vermesini söyler. Profesör Genel Sekreter'in teklifini kabul etmeyeceğini ve mücadelede ısrarcı olacağını söyler. Bu sırada duvarda asılı olan Parti Genel Başkanı'nın resmi yere düşüp kırılır. Üç parti üyesi odaya giriş yapar ve Profesör'ü istifa etmeye ikna etmeye çalışırlar. Profesör onları tehditkar ve öfkeli bir biçimde kovar. Partinin her kademesinden Profesör'e baskı yapılır. Profesör görev bilinciyle koltuğunu bırakmamakta kararlıdır. Fakat en sonunda çekmecesindeki tabancayla kendisini öldürmeyi düşünür. Lakin silahın şarjörü partililer tarafından boşaltılmıştır. Katibe Profesör'ü sakinleştirmeye çalışır.

Profesör'ün Sarı Parti'nin Teklifini Reddetmesi ve Doçent'in Gerçek Yüzünün Ortaya Çıkması
Profesör'ün seçim listesine adını yazdırıp yazdırmamayı düşündüğü zamana geri dönülür. Profesör partiye telefon açar ve kendisine sunulan teklifi kabul etmeyeceğini söyler. Nazırlık döneminde yaşadığı bütün olaylar görmüş olduğu kabusun birer parçasıdır. Aile üyeleri odaya girip onun Genel Sekreter'e ne yanıt verdiğini sorarlar. Çoğu aldığı cevaptan memnun olmaz fakat Profesör aldığı karardan dolayı oldukça mutludur. Doçent de Profesör'ü bu konuda destekler. Odadaki herkes yemek için sahneyi terk eder. Herkesin çıkmasının ardından Doçent Turuncu Parti'den bir yetkiliiyi arar ve Profesör'ü adaylıktan vazgeçirdiğini söyler. Bu iş için kendisine teklif edilen ücretin nakit olarak ödenmesini ister ve telefonu kapatır. Bunun üzerine öğretmenin duvarda asılı olan resmi yeniden yere düşüp kırılır.

Temalar

Entrika İktidarda bulunan partinin meclisten geçirmeye çalıştığı vergi tasarısını eleştirmiş olan Profesör'ün söylemleri, kendisinden habersiz bir şekilde haber yapılır ve başkarakter kısa sürede bir halk kahramanına dönüşüp günün adamı olur. Muhalefette bulunan Sarı Parti, Profesör'e çeşitli vaatlerde bulunarak kendi safına çeker. Bir sonraki seçimlerde muhalefette bulunan Sarı Parti iktidara gelir. Fakat yeni iktidar eski iktidarın yaptığı hataları yapmaya devam eder. Partinin çıkarları ülke çıkarlarının önüne geçer ve bu durum siyaset alanında birçok entrikanın çevrilmesine neden olur. Profesör'ün yakınları onun yetkilerini ve imtiyazlarını kullanarak çıkar elde etmeye başlarlar. İktidarın uyguladığı yanlış iktisadi uygulamalardan dolayı Profesör sorumlu tutulur ve kendisinden hiçbir hatası olmamasına rağmen istifa etmesi istenir. Profesör partinin isteğine karşı direnince Genel Sekreter; ailesinin yaptığı yolsuzlukları, Oğul'un örtbas edilen trafik kazasını ve Katibe'yle yaşanan yasak aşkı ifşa etmekle Profesör'ü tehdit eder. Bir bilim insanı olan Profesör, siyasi alanda makam sahibi olan kişilerin ahlaksızlığı nedeniyle zor duruma düşer.

İç Gözlem Üniversitede bir iktisat profesörü olarak görev yapan başkarakter, kariyeri boyunca beklediği değeri ve saygıyı görememiştir. Hatta ikmale bıraktığı bazı öğrencilerin bakan babaları tarafından azarlanmıştır. Siyasete atılarak istediği saygıyı göreceğini ve değer kazanacağını düşünen Profesör Sarı Parti'nin teklifine olumlu bakar. Fakat devlet yönetiminin büyük bir sorumluluk olduğunun farkındadır ve siyasi alanda birçok entrikayla mücadele etmesi gerektiğini bilmektedir. Daima saygı duymuş olduğu öğretmenin resmini odasının duvarına asmıştır. Öğretmeni Profesör'e akademisyenlikten ayrılmamasını ve daima bilimle uğraşmasını öğütlemiştir. Bir siyasi partiye üye olmanın "ben" olmaktan vazgeçip "biz" olmayı kabul etmiş olmanın farkındadır. Etik değerler çerçevesinde bilimle uğraşmış olan Profesör, siyaset alanında kendisinden taviz vermesi gerekeceğinin farkındadır. Siyaset alanındaki bu tabuyu yıkabileceğini düşünen Profesör Sarı Parti'nin teklifini kabul eder. Fakat hiçbir şey umduğu gibi olmaz.

Onur Görmüş olduğu bir kabusta kendisinin sanayi nazırı olduğunu ve birçok yozlaşma ve yolsuzlukla mücadele etmek zorunda kaldığını gören Profesör, kabustan uyanması üzerine Sarı Parti'nin yapmış olduğu teklifi reddeder. Hayatına bir iktisat profesörü olarak devam etmeye karar verir ve kendisiyle ailesini böylesine belirsizliklerle dolu bir ortamın içine sokmadığı için gururludur. Ülkesine ve ailesine bir bilim insanı olarak hizmet etmeye devam etme kararı alır.

Açgözlülük Profesör'ün ailesindeki her kişi, onun Sarı Parti'nin yaptığı teklifi kabul etmesini ve nazır olmasını istemektedirler. Bu sayede maddi açıdan daha fazla refaha kavuşacak ve daha fazla itibar edineceklerdir. Kayınbirader Özel Kalem Müdürü olmasının ardından Kayınpeder'le birlikte Profesör'ün yetkilerini kendi çıkarları için kullanmaya başlarlar. HİTAŞ adını verdikleri bir aile şirketi

aracılığıyla ticarete atılır ve yasadışı ihaleler yaparlar. Kısa sürede ciddi bir sermaye biriktirirler ve rakip şirketleri çeşitli komplolarla saf dışı bırakırlar.

Kişi İncelemesi

Profesör

(Açık/Vicdanlı)

Karakter “Profesör ufak tefek alabros saçları kırışmış, profesörden çok kalem efendisini hatırlatan, kalender meşrep bir zattır” (Taner, 1990, s. 28). Bir üniversitede uzun yıllar boyunca iktisat profesörü olarak görev yapmış olan başkarakter, mevcut iktidarın ekonomideki icraatlarını eleştirmesi üzerine kısa sürede halk kahramanına dönüşür. Muhalefette bulunan Sarı Parti Profesör’ü kendi safına çekerek gelecek seçimi kazanmayı planlamaktadır. Akademisyenlik kariyeri boyunca umduğu saygıyı görememiş olan Profesör, Sarı Parti’nin teklifini kabul etmeyi düşünür. Fakat partinin teklifini kabul etmesi durumunda kendi etik değerleriyle partinin değerleri arasında seçim yapmak zorunda kalacağını bilmektedir. Zira parti bireylerin üstündedir ve onun mensubu olan her üye partinin belirlediği kurallar çerçevesinde hareket etmek zorundadır. Siyaset alanı çeşitli entrikaların döndüğü, demagoji yapılan ve söylenen sözlerin her an değişebildiği bir alandır. Profesör inandığı değerlerden vazgeçmek istemez fakat makam sahibi olarak ülkesine iyi hizmetlerde bulunabileceğini düşünür. Kişilik özellikleri açısından Profesör; duyarlı, bilinçli, tokgözlü, meraklı, güdümlü, eleştirel, cesur, canlı, liberal, dürüst, yardımsever, nazik, umursayan, dikkatli, liyakatli, sorumlu, planlı ve kararlı/kararsız bir karakterdir.

ÖRNEK ANILAR

Kararsız Profesör, partinin değerleriyle kendi değerleri arasında seçim yapma konusunda kararsızdır. Zira bir partiye üye olmanın ve onun için çalışmanın kendi değerlerinden ödün vermek olduğunu bilmektedir. Bu yüzden içine kapanır, kimseyle konuşmaz ve sürekli düşünceli bir haldedir. Zor zamanlarında ve zor kararlar vermesi gerektiğinde duvarda resmi asılı olan hocasıyla konuşur: “Kadın – Gözüne uyku girdiği yok. Benimle bile konuşmuyor. Hep kendi kendisiyle. Telgraftan sonra o gece yarısı kalktı hocası ile konuştu” (Taner, 1990, s. 20).

Çekingen Kişilik tabiatı açısından Profesör çekingen bir yapıya sahiptir. İletişime ve etkileşime geçtiği insanlara karşı fazlasıyla saygılı ve ilgilidir. Çoğu zaman eşi onun bu durumundan yakınır ve onun daha baskın bir karakter olmasını ister: “Kadın – Ezeli çekingenliği, sünepeliği. Denize bile itmeden giremez mübarek” (Taner, 1990, s. 21).

Duyarlı Yapılan haksızlıkları eleştirir ve bunlara karşı çıkar. Fakat ailesi onun idealist bir kişi olmasını değil kendi çıkarlarını düşünmesini ister. Kayınpeder Profesör’ün aşırı duyarlılığını eleştirir. Aile de bu konuda Kayınpeder’le hemfikirdir: “Bütçe açığını kapamak için ihdas edilen yeni verginin Anayasaya ve insan haklarına aykırı olduğunu savunmakta tek başına gösterdiği medeni cesaret ve ahlaki celadet...” (Taner, 1990, s. 25).

Sitemkar Kariyeri boyunca maruz kalmış olduğu haksızlıklardan dolayı sitem eder. Çalışkanlığının ve emeklerinin karşılığını alamadığını düşünür. Başkalarının gözünde küçümsendiğini ve hor görüldüğünü hisseder. : “Profesör – Açık konuşalım. Ben üniversitede, değil sade üniversitede, umumiyetle hayatta hiçbir zaman, anlıyor musunuz hiçbir zaman, birinci plana geçemedim. Tab’an ikinci planda kalmaya mahkum bir insanım. Gerçi çalışırım, iyi bir hoca olduğumu söylerler” (Taner, 1990, s. 29).

Bilinçli İktidar koltuğunun getireceği sorumluluğun farkındadır. Fakat bu güçten ve sorumluluktan çekinir. Zira devlet yönetmek için bir insanın ya aşırı idealist ya da çıldırmış olması gerekmektedir. Toplumun geleceğiyle ilgili kararlar vermek Profesör için çok ağır bir sorumluluktur: “Profesör – İktidar güzel şey çocuklar... Ama beraberinde sürüklediği o korkunç sorumluluk olmasa” (Taner, 1990, s. 30).

Şaşkın Sanayi nazırlığının sağladığı imtiyazlar karşısında hayrete düşen Profesör, meslektaşı olan Doçent’e emrindeki insanları ve yetkilerini gösterir. Her emrini anında yerine getiren ve çevresinde ona yardım eden birçok insan olmasından büyülenmiştir: “Profesör – Bir hasta sıhhatin kadriyi nasıl herkesten iyi anlarsa ben de şimdi kudretin ne olduğunu burada anladım. (Koltuğun kenarını okşayarak) İktidar mevki demişler buna, oradan sana belki alelade bir koltuk gibi görünür. Buraya gelip bu açıdan bakmak gerek. (Ayağa kalkar elini uzatıp seyircilere bakar.) Buradan bakınca insanlar karınca gibi görünürler. (Diktafona yürür.) Bak şu diktafonu görüyor musun? Bunun içine

söylediğim bir emir sekiz, bilemedin on dakika içinde yüz binlerce kol ve bacak tarafından derhal yerine getirilir. (Telefonu tutar.) Şu telefon beni nezaretimin bütün daire tesislerine bağlıyor. (Zilleri gösterir.) Bak şu zillere. Tam sekiz tane. (Parmaklarını açıp piyano tuşlarına basar gibi hepsine birden basar.) O anda yan kapıdan uşak ve özel kalem müdürü, orta kapıdan üç umum müdür ve soldaki kapıdan katibe girerler. (Doçent onlara hayretle bakar.) Affedersiniz. Yanlışlıkla dirseğim zillere değdi. (Hepsi saygı ile çıkarlar. Doçente) Gördün mü? Şurdan giren müsteşarımdı. Burdan giren özel kalem müdürüm. Soldan gelen de..." (Taner, 1990, s. 54).

Saf Sarı Parti'nin iktidar olmasının ardından Kayınbirader, Profesör'ün özel kalem müdürü olmuştur. Sanayi nazırı olan Profesör'ün yetkilerini gizlice suiistimal eden Özel Kalem Müdürü, Kayınpeder'le birlikte HİTAŞ A.Ş. adında bir şirket kurmuş ve ihalelere fesat karıştırmaya başlamışlardır. Adam onların kurbanlarından biridir: "Adam – Sen burada eşekçi başı mısın be birader? Profesör – (Afallamıştır.) Rica ederim. Kendinize gelin. Karşınızda bir nazır var. Adam – Nazır mazır tanımam ben. Benim içim kan ağlıyor. Profesör – Bir kere siz kimsiniz? Adam – Ben kimim tanıyamadınız mı? Profesör – Maalesef! Adam – Size şu son aylarda tam beş tane art arda dokuz yüz kelime telgraf çeken adam. Profesör – Buraya her gün yüzlerce telgraf gelir. Ama sekiz yüz kelime telgrafına..." (Taner, 1990, s. 69).

Öngörülü Oyun boyunca yaşanan bütün olaylar Profesör'ün görmüş olduğu bir kabustur. Gördüğü kabus aracılığıyla adaylığı kabul etmesi halinde neler olabileceğini görmüş olan Profesör, aday olmaktan vazgeçer: "Alo genel sekreter mi? Hayır kardeşim. Maalesef adaylığı kabul edemeyeceğim. Teveccühüne çok teşekkür. Ama beni mazur gör. Ne mi düşündüm? Çok şey düşündüm. Telefonda anlatamam. Bilirsin hastalıklı muhayyilem var. Kuruntu olabilir. Mümkün. İzam etmişlerdir. Fakat affet. Olmayacak" (Taner, 1990, s. 88).

Genel Sekreter

(Vicdansız/Mantıklı)

Karakter "Genel sekreter az konuşup çok iş gören kuru ifadeli, soğukkanlı, kaşarlanmış bir politikacı tipidir. Profesör yaşında, fakat daha dinç" (Taner, 1990, s. 32). Sarı Parti'nin genel sekreteri olarak rol oynayan karakter, partisinin çıkarları doğrultusunda kendisinden yapılması beklenen her şeyi soğukkanlılıkla yerine getirir. Partisini her şeyin üstünde tutar ve onun iktidar olabilmesi için ahlaki ya da ahlaki olmayan her yola başvurur. Çeşitli vaatlerle Profesör'ü Sarı Parti'ye katılması için ikna eder fakat partinin çıkarları söz konusu olduğunda onu harcamaktan çekinmez. Parti adına casusluk yapar ve eserdeki bütün entrikaları yönetir. Oldukça buyurgan, umursamaz, bencil, düzenbaz, acımasız ve fırlıdak bir tiptir. Anlatıda çıkarıcı bir siyaset insanı tiplemesi olarak görev almaktadır. Amacına ulaşmak ve istediği şeyleri elde etmek için her türlü düzenbazlığı yapabilecek kadar yabancılaştırmış ve insani değerlerini yitirmiştir.

ÖRNEK ANILAR

Kaba Bulunduğu mevkiden kaynaklı olarak oldukça kaba bir üslubu vardır. Siyaset alanında yıllarca çalışmış ve partisinin kirliliğini yapmış olan Genel Sekreter, insani değerlerini neredeyse tamamen yitirmiştir. Profesör'le partiye üye olması için buyurgan bir üslupla konuşur: "G. Sekreter – Bırak böyle bunaklar gibi pis pis düşünmeyi. İhtiyar işidir, karı işidir düşünmek. Erkek adam karar veren adamdır" (Taner, 1990, s. 32).

Duyarsız Siyaset alanı bütün insani değerlerini köreltmıştır. Partisinin çıkarları, toplumun ve devletin çıkarlarından üstündür. Zira bütün siyasi partiler birbirlerinin çıkarlarını korumaktadırlar ve siyaset siyasiler için rant elde etmenin en kestirme yoludur. Kendi değerlerini korumak isteyen Profesör'e siyasette sadece çıkar ilişkilerinin önemli olduğunu söyler: "G. Sekreter – (Vecize okur gibi) Politikada ruhi durum yoktur" (Taner, 1990, s. 33).

Açgözlü Makam, mevki ve itibar sahibi olmak önemseydiği yegane şeylerdir. Yıllarca üniversitede ders vermiş ve bilimsel çalışmalar yapmış olan Profesör'ü küçümser. Ona göre bilim amaç olmamalı ve siyasette bir araç olarak kullanılmalıdır: "G. Sekreter – Merkezdeki arkadaşları bile kızdırmış senin bu halin. Ne buldun kardeşim üniversitede? Sittin senedir profesörsün daha rektör bile olamadın" (Taner, 1990, s. 34).

İtaatkar Mensubu olduğu siyasi partinin isteklerini sorgusuz ve sualsiz yerine getirmeye çalışır. Zira kendi refahını ve çıkarlarını zenginleştirmek için kendinden vazgeçmiş olan Genel Sekreter, partisinin oyuncu ve kullanışlı bir araç haline gelmiştir: "G. Sekreter – (Yine vecize okur gibi) Partinin menfaati,

milletin menfaatidir. Kendisinden bu kadar mühim hizmetler beklenen bir insanın bundan kaçınması, hudut boyunda silahını atıp kaçmakla müsavidir” (Taner, 1990, s. 35).

Güvenilmez Genel Sekreter, partinin iradesiyle kendi iradesi arasında kalmış olan Profesör’e, parti çıkarlarının şahsi çıkarlardan daha önemli olduğunu söyler. Ona göre siyaset rakip partinin yaptığı ya da yapmak istediği her şeyin tersini yapmaktır: “Bırak bu mantığı be hoca. (Omzunu tutar ağabeyce, bir öğüt havası içinde.) Politikada hep karşı partiye bakacaksın o ne diyor. Verginin aleyhinde. Sen lehinde olacaksın. Lehinde mi, sen derhal aksini savunacaksın. Mesele bu. Yok vaktiyle şöyle demişiz yok böyle demişiz. Geç bunları bir kalem” (Taner, 1990, s. 50).

Düzenbaz Hiçbir hatası olmamasına rağmen partinin yaptığı hatalar yüzünden Profesör istifa ettirilmek istenir. Genel Sekreter gazetelere, Profesör’ün hasta olduğunu söyleyeceğini ve bu yüzden koltuğunu başka bir partiliye devretmek zorunda kaldığını ilan edileceğini söyler. Partinin çıkarları için partililer Profesör’ün aleyhinde makaleler bile kaleme alacaklardır: “Büyütme işi. Bak. Şimdi ilk iş istifa edeceksin. Bunun için önce uygun bir sebep bulacağız. En iyisi hastalık. Sürmenaj fena değil mesela. Sonra bir veda mesajı yollarsın. Bunda genel başkanla yaptığın işbirliğinden övünç duyduğunu belirttikten sonra sözlerini şöyle bitireceksin. Nöbet değiştiren asker gibi elimdeki meşaleyi halefime bırakıp çekiliyorum. (Bir kağıt uzatır.) Burda bir örneği var. Eski nazırlardan birinin. Şunu da hatırlatayım ki genel başkan bu fedakarlığını asla unutmaz. Gelecek sefer belki yine nazır, ama hala istediğin Avrupa başkentine büyükelçi tayin edilmen işten değildir” (Taner, 1990, s. 79).

Tehditkar İktidara gelen Sarı Parti, kendininkine benzer bir rengin adını almış olan Turuncu Parti’nin ekonomik politikalarını devam ettirir. Bundan dolayı Sarı Parti kızgın halkı yatıştırmak için bir günah keçisi bulmaya karar verir. Bulunan kişi Profesör’dür. Profesör bütün tehditlere rağmen istifa etmeyeceğini söyler. G. Sekreter zamanı gelince koz olarak kullanmak için onun bütün özel yaşamını ve sırlarını öğrenmiştir: “G. Sekreter – Özel hayatına ait öğrendiğimiz bazı mahrem bilgiler. Profesör – Anlayamadım? G. Sekreter – Anladın. Tetkik seyahatlerine giderken bile yanından ayırmadığın ve şimdi birdenbire kadın doktorunun kapısını aşındıran katiben mesela” (Taner, 1990, s. 80).

Umursamaz İktidar olan Sarı Parti’nin yanlış ekonomik politikaları yüzünden Profesör istifa ettirilmek istenir. Genel Sekreter Profesör’e istifa etmesinin ardından partinin ona karşı nasıl tavır alacağını anlatır. Partililer kendi çıkarlarını korumak için yol arkadaşlarını bile harcamaktan çekinmezler: “Bütün sıkıntı başlarda. Gazeteler ilk günü biraz sert çıkışlar yapabilir. A l d ı r m a, Komisyonunda ileri geri laflar edilecek. Hatta parti organında bir başmakale de ben döşeneceğim. Ona da a l d ı r m a. Bir müddet arkadaşların içinde seninle selamı sabahı kesenler bile bulunacak. Buna da aldırma. Üniversite teşekkülleri, gençlik, sokaktaki adam...” (Taner, 1990, s. 79).

Doçent (Sosyal/Asosyal)

Karakter “35-36 yaşlarında uyanık ve kendini beğenmiş bir gençtir” (Taner, 1990, s. 23). Profesör’ün sınıf arkadaşı ve meslektaşı olan karakter, onun bilim insanlığından vazgeçip siyasetçi olmasına karşı çıkar. Oyunun sonuna kadar Profesör’ü insani değerlerden ve akademisyen kimliğinden kopmaması konusunda telkin eder. Bütün karakterlerin arasında Profesör’ün Sarı Parti’ye üye olmasına karşı çıkan tek kişi Doçent’tir. Zira Doçent Profesör’ün siyaset arenasında kirleneceğini, yozlaşacağını ve kullanılacağını düşünür. Oyun boyunca Profesör’ü siyasetçi olmaktan vazgeçirmeye ve bilim insanı olarak hayatına devam etmesi konusunda ikna etmeye çalışır. Fakat oyunun sonunda kendisinin Turuncu Parti için çalıştığı ve Profesör’ün Sarı Parti’ye katılmasına engel olmak için görevlendirildiği ortaya çıkar. Sonuç olarak Doçent’in Profesör’ü siyaset yapmaktan uzak tutmaya çalışmasının sebebi; kendi mensubu olduğu partinin çıkarlarını korumak olduğu ortaya çıkar. Mevcut sistemin içinde Doçent yozlaşmış ve insani değerlerden uzaklaşmıştır.

ÖRNEK ANILAR

Mantıklı Sarı Parti’nin Profesör’ü siyaset arenasına çekmesinin sebebini herkesten daha iyi bilir. Ona göre Sarı Parti, gazetelerde çıkan haberdan dolayı halk kahramanı haline gelmiş Profesör’ü kendi çıkarı için kullanmak istemektedir: “Doçent – Bunlar kışkırtıcı gazetelerin ağız hanımefendi. Söylediklerinize siz de inanmıyorsunuz ya?.. Gerçek hükümet, gerçek muhalefet için aslını bizden daha âlâ biliyorlar. Muhalef partinin amacı, hocayı koz olarak kullanmak, halkın bu kadar tuttuğu bir insanı listelerinin başına koyup geri kalan adayların kazanma şanslarını arttırmak...” (Taner, 1990, s. 27).

Gerçekçi Genel Sekreter'in demagojik sözlerine gerçekçi ve alaycı cevaplar verir. İktidarın vergi tasarısıyla ilgili söylemiş olduğu sözlerin haber olması üzerine Profesör günün adamı haline gelmiştir. Partinin amacı Profesör'ü kendi safına çekip ülkenin ekonomisini düzeltmek değil, seçimleri kazanmaktır: "Doçent – Siz sadece partinizin menfaatini düşünüyorsunuz" (Taner, 1990, s. 35).

Güdümlü Karar vermeye çalışan Profesör'ü partiye katılmaması yönünde yönlendirmeye çalışır. Zira onun Sarı Parti tarafından kullanılacağını ve onun aslında siyasetçi olmak istemediğini bilmektedir. Aynı hocadan ders almış olan iki karakter, insani açıdan ondan birçok şey öğrenmişlerdir. Doçent Profesör'ü hocayı örnek alması konusunda teşvik eder: "Doçent – (Portreyi göstererek) O da kararınızı bizim kadar merakla bekliyor. (Profesör portreye bakar. O dalgın portreye bakarken, doçent tesir edici bir sesle) Müşkül anlarınızda ondan ilham beklerdiniz. O benim yerimde olsa ne yapardı der ve kararınızı öyle verirdiniz. Yine öyle yapın. O, sizin yerinizde olsa, bir an bile düşünmeden bu politika kurtlarını kapı dışarı ederdi" (Taner, 1990, s. 36).

Bilinçli Dostuna yardım etmeye çalışıyor gibi görünmektedir. Zira onun siyaset alanında kullanılacağını, hırpalanacağını ve yapmak istediklerinin yapılmasına izin verilmeyeceğini bilmektedir. Eski dostunun zarar görmesini ve onun adının kirlenmesini istemez: "Doçent – (Genel sekreteri taklit ederek) Politikada kararları şahıslar değil, partiler alır. Hatta sizin şahsi hayatınıza ait olanları bile. Daha eşiktesiniz durun bakalım" (Taner, 1990, s. 39).

Düzenbaz Oyunun sonunda Doçent'in Profesör'ü siyasi alandan uzak tutmasının asıl sebebinin iktidar partisi için çalışıyor olmasından kaynaklandığı anlaşılır. Doçent, eski dostu olan Profesör'ü kendi çıkarları doğrultusunda siyasete girmekten vazgeçirmeye çalışmıştır. Siyasiler tarafından kullanılan Doçent'le yeni düzenin ve onun getirdiği yeni değerlerin kazandığı iletisi verilir. Profesör'ün siyasetçi olmaktan vazgeçmesinin ardından Turuncu Parti'nin genel merkezini arar ve Profesör'ü siyasete atılmaktan vazgeçirmek için alacağı paranın bir an önce ödenmesini ister: "Doçent – (...) Alo. İktidar partisi mi? Benim. Profesör'ü muhalif parti adaylığından vazgeçirdim. Güç oldu ama oldu. Ben verdiğim sözü tutarım. Artık bu ilden korkunuz kalmasın. Birazdan kulüpteyim. Komisyonumu hemen bu akşam isterim. Evvelce anlaştığımız fiyat üzerinden tabii. Hayır. Çek olmasın. Peşin para. Estağfurullah. Hay hay! Güle güle. İyi şanslar" (Taner, 1990, s. 89-90).

Kaynakça

Taner, H. (1990). *Günün Adamı / Dışardakiler*. Ankara: Bilgi Yayınevi.